

Prierez históriou chovu ošípaných na Slovensku od roku 1848 - 1996

Okolo roku 1848

Chov priamouchého prasaťa v drsnejších podmienkach. Bolo na tieto podmienky dobre prispôsobené.

Na južnom Slovensku bola rozšírená plavá mangalica, ktorá sa zachovala až do roku 1961. Vyhovovala extenzívnemu chovu.

Po roku 1850

Dovoz z Anglicka

Dovoz z Nemecka

Dovoz z Poľska – krížence poľského prasaťa s Yorkshiom

Obdobie najrozličnejších kombinácií kríženia podľa záľub a časovej módy

Plemeno	Krajina	Obdobie vzniku	Vznik zväzu / PK /
Large white	Anglicko	Koniec 18. storočia	1868
Duroc	USA	Polovica 19. storočia	1853
Berkshire	Anglicko	Začiatok 19. storočia	1884
Hampshire	USA	Polovica 19. storočia	1893
Landrace	Dánsko	Polovica 19. storočia	1896
Large black - Cornwall	Anglicko	Polovica 19. storočia	1899
Welsh	Anglicko	Začiatok 20. storočia	1918
Pietrain	Belgicko	1920 - 1950	1950
ČVM	ČR	1980 – 1991	1991
SM	SR	1982 - 1996	1996

Roky 1909 - 1911

Dovoz z Poľska - zlepšený yorkshire

Slovenské biele prasa sa zušľachtľovalo yorkshiom, ktorý sa choval aj čistokrvne.

Po roku 1917

Nastala požiadavka na kvalitu mäsa, najmä potreba produkcie šunkových ošípaných vo váhe 60 – 70 kg

Dovoz značného rozsahu z Nemecka – plemeno nemecké biele ušľachtilé

Toto plemeno malo výborné úžitkové vlastnosti a dobrú prispôsobivosť slovenským podmienkam

Roky 1931 – 1933

Zemědělská rada sa na základe dlhoročných skúseností s rôznymi plemenami a po dohode s chovateľmi sa rozhodla pre nasledujúci smer :

1. Biele šunkové prasa – typ nemeckého ušľachtitého prasaťa

Znaky :

- Hlava krátka a jemná
- Široká škraňa
- Rydlo krátke a jemne ohnuté smerom hore
- Uši ostré, vzpriamené

- Chrup zdravý
- Krk krátky a mäsitý
- Chrbát výslovne rovný
- Hrud' hlboká a mohutná
- Trup primerane dlhý, hlboký a dobre klenutý
- Zadok široký s dobre nasadeným chvostom
- Šunky dobre vyvinuté, hlboko nasadené
- Končatiny silné, stĺpovité a rozložené, silné paprčky
- Štetiny jemné, biele, dosť husté, hodvábnny lesk
- Koža jemná, naružovelá, ohybná, s výrazom tučnosti
-

2. Plavá mangalica

Za účelom produkcie masti

Znaky :

- Plavá farba
- Hlava primerane malá, jemná
- Škraňa široká
- Uši veľké dopredu zvislé
- Krk silný mäsitý
- Trup primeraný
- Hrud' široká a hlboká
- Zadok čo najmenej zrazený
- Chrbát málo ohnutý, nikdy nie preliačený
- Nohy suché, silné, silné a vysoké paprčky
- Koža šedá, štetiny plavé, kučeravé s hodvábnym leskom
- Paznechty a rydlo vždy čierne

Pôvodné domáce ošípané nemohli vyhovieť zvýšeným požiadavkám kultúrnej doby, najmä pre pomalý vzrast a nejednotnosť typu.

Ošípané typu Yorkshire sa ukázali pre naše pomery málo otužilé so slabou kostrou a pomerne rýchlo dochádzalo k degenerácii.

Ošípané plemena nemeckého zošľachteného, s ktorým robili niektorí chovatelia pokusy, nenašlo uplatnenie v širšej chovateľskej verejnosti. Nedostatky boli v neucelenej zárodočnej hmote, nevhodné telesné znaky ako boli vysoké nohy, ohnutý chrbát, dlhá veľká hlava, veľké sklopené uši.

Tieto ošípané boli z chovov starostlivo vyradované

Do pospolitých chovov sa dodávali kance nemecké ušľachtilé plemena a kontrola úžitkovosti prispela nemalou mierou k vyrovnaniu a zjednoteniu typu ošípaných na Slovensku.

V kontrole úžitkovosti boli čistokrvné ošípané plemena nemeckého ušľachtilé a plavej mangalice

Vyrovnanosť zárodočnej hmoty zabezpečila prenikavé zlepšenie verejného chovu ošípaných

Ostatné chované plemená boli z chovov vyradované.

Vypelosť našich chovateľov a kvalita produkcie jatočného materiálu dokumentuje aj fakt, že jatočné ošípané sa úspešne presadzovali na trhoch veľkých konzumných stredísk Čiech a Moravy.

Počet prasníc plemena plavá mangalica sa postupne znižuje v prospech bieleho šunkového prasaťa. Plavá mangalica dosahuje malú plodnosť, pomalý vzrast. V oblastiach, kde je nedostatok pastvín stráca toto plemeno opodstatnenosť.

Rok 1935

Chovný smer sa z roka na rok vyhraňuje už aj vo verejnom chove v prospech plemena nemeckého ušľachtileho prasaťa / Slovenské ušľachtilé /
Od roku 1931 boli postupne zlikvidované zbytky plemien nemeckého zošľachteného prasaťa, yorkshira, large white a large black. Starostlivo boli odstraňované akékoľvek vrhy týchto plemien v kontrolných staniach. Plavá mangalica ostáva len v južných okresoch Slovenska a jej oblasť sa z roka na rok nezadržateľne znižuje. Pri značnom dovoze z cudziny sa plavá mangalica udržiava. Príležitosti pre extenzívny chov sa z roka na rok znižujú.

Rok 1939

Doterajšie výsledky kontroly úžitkovosti ukazujú, že bez kontroly by došlo v priebehu niekoľkých rokov k všeobecnej degenerácii plemenného materiálu. Bez evidencie krvných línií kancov by došlo k príbuzenskej plemenitbe. Za týmto účelom Zemědělská rada doviezla v novembri 1939 zo Sliezska 9 kancov / nákup na výstave v Breslave /

Rok 1940

Na Slovensku sa až na nepatrné výnimky chová typ ošípaných Slovenské biele ušľachtilé

Znaky :

- Valcovitý tvar tela
- Lopatka a panva široká
- Nohy krátke
- Rydlo krátke
- Uši malé, stojaté
- Telo prechádza do hlavy nepozorovane a neoddelené v časti krku
- Pri tvare hlavy je nežiadúce príliš dlhé, krátke alebo nahor ohnuté rydlo
- Srsťou dobre obrastené telo je ukazovateľom aspoň čiastočne dobrého zdravotného stavu. Pri slabšom obrastení srsťou majú ošípané bielu kožu.

Ustálený typ ošípanej :

- Menší až stredný rámec
- Nohy nižšie
- Ranné s menšou plodnosťou a mliečnosťou

Rok 1941

Chovný smer a cieľ zostáva nezmenený. Chovajú sa zdravé, otužilé a skoro dospievajúce slovenské biele ušľachtilé ošípané, ktoré sa hodia do intenzívnych pomerov hospodárenia. Využíva sa u týchto ošípaných okrem tvorby mäsa aj produkcia masťa. Túto schopnosť slovenské biele ušľachtilé ošípané získali.

Plemeno : BERKSHIRE

1945 – Potravinársky kombinát Trebišov

1955 - 17 prasníc a 2 kanci

1954 dovoz kanca z NDR

Od roku 1954 sa vykonávala kontrola úžitkovosti

Rok 1945 – 1948

Organizácia poverená vykonávaním kontroly úžitkovosti ošípaných sledovala snahu v roku 1947 o zvýšenie počtu kontrolných staníc a počtu kontrolovaných prasníc a kancov. Účelom bolo dosiahnutie požadovanej produkcie kvalitného plemenného materiálu pre potreby zemského chovu. V roku 1947 sa zvýšil počet kontrolných staníc a počet kontrolovaných prasníc oproti roku 1946. Po druhej svetovej vojne zostalo základným plemenom slovenské biele ušľachtilé. – typ mäsovo masťový.

Ošípané boli ranné, stredného až menšieho rámca. Živá váha dospelých zvierat bola priemerne o 35 kg nižšia ako u ošípaných.

Požiadavka na typ a chovný smer boli až do roku 1950 nemenné.

V päťdesiatych rokoch s postupným zvyšovaním životnej úrovne obyvateľstva dochádzalo k zmene požiadaviek konzumentov. Plemenárska služba považovala za nutné preorientovať typ ošípaných.

Ako najrýchlejšia metóda bol dovoz plemenných kancov z Nemecka a Čiech.

Pomocou týchto kancov sa mali napraviť konštitučné vady a exteriérové nedostatky. Význam plemenníka ako korektora väd nebol však vždy pochopený správne.

Nakúpené kance mali väčší rámec, ťažkú hlavu, prázdnu šunku a hrubú kostru.

Cieľom bolo spevnenie chrbta, zväčšiť rámec a upevniť zdravie. Nedostatkom bolo že z prístrieknutia krvi vyšlo nakoniec prevodné kríženie v rámci plemena na typ s robustnou kostrou, ťažkou hlavou, plochým trupom a nedostatočne vyvinutou šunkou.

Mnoho chovateľov nakúpilo v Čechách prasničky aj kancov a tým vylúčili z plemenárskej práce vtedy určenú najhlavnejšiu zásadu, že z pôvodného typu ošípanej si musíme zanechať nádherne utváranú šunku a dobrú šírku tela.

Výsledkom tejto práce bolo, že sme dostali veľmi rôznorodú základňu plemenných ošípaných na aukčných trhoch, kde sa objavovali kance starého typu a kance viac alebo menej problémoví v type. Podobne to bolo aj s prasnicami základných stád.

Táto situácia bola zavinená nie dosť cieľavedomou prácou pri výberoch plemenníkov a plemenníc a v nepochopení kanca ako korektora pri zaradení do chovu. Vo veľkej miere situáciu zavínili chovatelia.

Rok 1949

Zveľaďovacia práca v plemenárstve bola presunutá z ONV a ÚNV priamo Na Ministerstvo pôdohospodárstva a výživy.

Roky 1949 – 1952

Úroveň plemenárskej práce značne poklesla.

Bol zriadený štátny inšpektorát pre plemenárstvo.

Rok 1952

Zootechnická komisia ČSAZV vypracovala plemenný plán

- v Čechách typ sádelno – mäsový

- na Slovensku typ mäsovo – masťový
- Dovoz kancov veľkého bieleho ukrajinského – 15 kancov

Rok 1954

Smernice pre hodnotenie / bonitácie / plemenných prasíat – platnosť od 1. 8. 1954 do 1. 1. 1956

Vládne uznesenie o trojročnom pláne rozvoja na úseku chovu ošípaných z 21. 3. 1954

Skvalitnenie základných stád – vyradovanie prasníc bez pôvodu a rušenie neproduktívnych kontrolných staníc.

Zrušených bolo 99 kontrolných staníc s počtom 1919 prasníc

Pribudlo 90 staníc s počtom 768 prasníc

Základom kontroly bolo pravidelné predkladanie vrhových lístkov

ŠPK a KPK sa zakladajú podľa výsledkov bonitácii

Likvidácia kontrolných staníc s počtom prasníc pod 5 ks

Likvidácia plemenných chovov s počtom prasníc menším ako 10 ks

Zlepšenie organizácie práce a presnosti vo vykazovaní údajov z kontroly úžitkovosti

Vytvorenie stáleho kádra plemenárskych zootechnikov, platové otázky

Zavedenie sankcii

Určenie termínov na zasielanie dokumentácie

Propagácia plemenárskej práce

Plemenné hospodárstva

- počet k 31. 12. 1953 – 16

- počet k 31. 12. 1954 – 31

Plemenné hospodárstva boli často zriadené bez náležitej prípravy

Opatrenia na zlepšenie plemenárskej práce

- Vypracovanie pripravovacích plánov a kontrola ich dodržiavania
- Kurz pre ošetrovateľov
- Výbehy pre odchov plemenného materiálu
- Náhradné plemenné chovy - vytipovanie

Dovoz 12 kancov a 7 prasníc z NDR

Nákupné trhy :

- Počet - 36 trhov

Nedostatky :

- Neskorý prísun
- Oneskorené predkladanie katalógov
- Predvádzanie zvierat mimo katalógu
- Nevystavenie rodokmeňov
- Nedisciplinovanosť, nepripravenie trhu

Rok 1955

Plán prasníc v KÚ – 3743 ks

Nezlepšovanie výkonu kontroly úžitkovosti

Chybné a nepresné údaje na vrhových lístkoch
 Nevykonávala sa kontrola práce plemenárskych zootechnikov
 Neovládanie výpočtov
 Počet plemenných hospodárstiev - 37 a stav prasníc 648 ks

Rok 1956

Smernice pre plemenársku prácu v chove prasiat - platnosť od 1. 1. 1956

Prijaté opatrenia na zabezpečenie zlepšenia plemenárskej práce

Všetkým chovateľom plemenných ošípaných bolo zakázané bez vedomia ústredia plemenárskej služby nakupovať v Čechách plemenných kancov. Bola spracovaná tabuľka smerných ukazovateľov pre hodnotenie vývinu plemenných ošípaných chovaných na Slovensku, kde sa požiadavky podstatne zvýšili.

Určil sa plemenný typ a plemenný štandard, ktorý bol doplnený štandardnými mierami tela.

Výberové komisie začali pri bonitáciách uplatňovať nové požiadavky smerujúce k zjednoteniu typu.

Začali sa uplatňovať požiadavky na zmenu typu z mäsovo – masťového a masťovo mäsový

Požiadavka na typ :

- stredný rámec
- trup dlhý a široký
- šunka dobre vyvinutá
- ľahká ale pevná kostra

Plemeno : CORNWALL

Začiatok výkonu kontroly úžitkovosti - 1956

**V roku 1958 - 2 plemenné hospodárstva v kraji Bratislava – 107 prasníc
 1 plemenné hospodárstvo v kraji Nitra – 33 prasníc**

V roku 1959 - 3 hospodárstva - 82 prasníc

Roky 1955 – 1957 – plnenie vládneho uznesenia z 21. 3. 1954

Budovanie stád

JRD Bytča - zrušenie z dôvodu súpavky

JRD Hranovnica - nevybudovanie odchovní

Stavy prasníc na plemenných hospodárstvách

Sektor	1955		1956		1957	
	minimum	skutočnosť	minimum	skutočnosť	minimum	skutočnosť
JRD	600	404	800	655	950	861
ŠM	300	341	350	404	400	641
OVS	100	55	100	152	150	231
SPOLU	1000	800	1250	1211	1500	1733

Počet odchovaných na prasnicu za rok

Rok	Plán	Skutočnosť
1955	14,00	11,97
1956	15,00	13,15
1957	16,00	15,40

Výpočty v rokoch 1955 a 1956 neboli spracované podľa prepočtov kŕmnych dní – skreslenie v zápornom zmysle
 Pokyny na správny prepočet kŕmnych dní - až pre rok 1957

Produkcia plemenných kancov

Sektor	1955		1956		1957	
	plán	skutočnosť	plán	skutočnosť	plán	skutočnosť
JRD	350	506	500	915	620	1045
ŠM	200	210	240	313	28	448
OVS	60	10	60	151	100	150
SPOLU	610	726	800	1379	748	1643

Počet plemenných hospodárstiev

Sektor	Počet plemenných hospodárstiev		
	1955	1956	1957
JRD	27	36	33
ŠM	8	9	12
OVS	2	5	7
SPOLU	37	50	52

Bonitácie

Rok	1955								1956								1957							
	kance				prasnice				kance				prasnice				kance				prasnice			
pohlavie	ER	E	I	II	ER	E	I	II	ER	E	I	II	ER	E	I	II	ER	E	I	II	ER	E	I	II
Počet	13	34	6	-	37	340	259	14	15	59	18	-	95	656	339	27	15	75	14	4	132	945	387	29
%ER+E	89,0				57,5				81,0				67,0				83,0				72,0			

V roku 1955 sa nesprávne hodnotil exteriér – požiadavka na vyššie prasa

V rokoch 1956 a 1957 zakladanie

- rodín prasníc
- podľa jednej krvnej línie
- zlepšenie typu prasníc a kancov

Po bonitáciach sa spracovali záverečné správy s obsahom :

- štruktúra stáda
- vytvorenie rodinových skupín
- stanovenie plemennej hodnoty
- príparovacie plány
- podmienky prostredia

Rajonizácia plemien v rokoch 1955 – 1957

- Biele ušľachtilé – na celom území
- Cornwall - ŠM Trnava, ŠM Senica, ŠM Komárno
- Berkshire – Potravinársky kombinát Trebišov – zrušenie. Využitie v šľachtení čiernostrakatého na VŠP Nitra
- Plavá mangalica - posledná kontrolná stanica zrušená v roku 1957 na ŠM Veľký Krtíš / nízka plodnosť 6,5 7,0 prasiat na vrh

Roky 1955 - 1959

Návrh plánu zabezpečenia živočišnej výroby na roky 1955 - 1959

- Zvýšenie a skvalitnenie základných stád
- Zlepšenie plemenných chovov
- Zriadenie a doplnenie štátnych plemenárskych stredísk vo vyspelých chovateľských oblastiach / Bratislava, Banská Bystrica, Prešov /
- Vybudovanie kmeňových chovov v rozsahu :

Rok	1955	1956	1957	1958	1959
Počet	-	1	3	3	4

- Riadenie kmeňových chovov cez štátne plemenárske strediská a Štátny inšpektorát pre plemenitbu
- Ostatné kmeňové chovy zriadené mimo štátnych plemenárskych stredísk budú usmerňované a riadené cez krajské plemenárske skupiny

Plemenárske hospodárstva s najnižším počtom prasníc

Rok	1955	1956	1957	1958	1959
ŠM	300	350	400	450	500
JRD	600	800	950	1100	1250
Výskumné ústavy	50	50	70	100	125
Ostatné	50	50	80	100	125
Stavy spolu	1000	1250	1500	1750	2000

Plán výberu do ŠPK podľa rokov

Roky	1955	1956	1957	1958	1959
Prasnice	60	70	80	100	120
Kance	15	19	24	29	34

Produkcia kancov

Ukazovateľ	Rok	Trieda				Spolu
		ER	E	I.	II.	
Počet vyprodukovaných kancov	1956	17	983	1318	1017	3335
	1957	24	1266	1324	591	3205

Produkcia plemenných prasničiek

Ukazovateľ	Rok	Spolu	Trieda ER a E v %
Počet vyprodukovaných plemenných prasničiek	1956	3156	32
	1957	4229	54,9

Rok 1956

Podľa nariadenia vlády č. 38 / 1955 zb. kontrolu zvyšovania vykonávajú pracovníci Štátnych plemenárskych staníc – obvodní plemenárski zooložníci – úlohy im ukladá vedúci ŠPS – ten je riadený vedúcim ŽV pôdohospodárskeho odboru Rady ONV - Vestník Povereníctva pôdohospodárstva z 12. 1. 1956

Rok 1958

Schopnosť pokryť potrebu plemenného materiálu zo socialistického sektoru

V kontrole úžitkovosti - 6000 prasníc

Roky 1950 – 1960

Hlavné plemeno bolo biele ušľachtilé stredného rámca, mäsovo masťového typu.

Selekcia sa postupne zameriaval na jatočnú hodnotu. Posudzovala sa morfológicky. Vývin ošípaných v príslušnom veku bol meradlom hodnotenia výkrmových schopností.

Snaha po objektívnom hodnotení jatočných a výkrmových vlastností vyústila do zriadenia prvej stanice výkrmnosti a jatočnej hodnoty ošípaných na Slovensku v Rajeckých tepliaciach v roku 1959.

Do roku 1960

Rozširovanie a stabilizácia kontroly úžitkovosti ošípaných v socialistickom sektore

Koniec 50 – tých rokov

Plemenárska práca bola podrobená kritike pracovníkmi živočíšnej výroby Československej akadémie vied

Predmet kritiky - nesprávne zameranie požiadaviek na biele ušľachtilé plemeno. / veľký rámec, silná kostra, nízka jatočná hodnota /

Za príčinu sa považoval hromadný import kancov z Nemecka v rokoch druhej svetovej vojny prevažne do Čiech

Jatočné prasatá porázané vo váhe 80 – 90 kg nie sú preto ešte jatočne zrelé. Lepšia situácia bola na Slovensku, kde sa chovali ošípané prevažne mäsovo - masťového typu, ktoré produkovali pri nižšej porážkovej váhe kvalitné mäso

Požiadavky konzumentov a potravinárskeho priemyslu a k plánovanému zjednoteniu sadlo mäsového úžitkového typu chovaného v českých krajoch a mäsovo – masťového úžitkového typu chovaného prevažne na Slovensku na úžitkový typ mäsovej ošípanej bol chovný cieľ a plemenný štandard upravený a pozmenený

Chovný cieľ :

- biele ušľachtilé plemeno
- stredný rámec
- mäsový typ
- vynikajúci vývin mäsových partií najmä kotleta a šunka
- vek 5,5 mesiaca a váha cca 90 kg - jatočná zrelosť
- intenzita prírastku pri rýchlovýkrme 650 – 700 g za deň
- váha dospelých kancov 280 – 300 kg
- váha dospelých prasníc 220 – 250 kg

Pre osvieženie krvi bolo na Slovensko dovezených z Anglicka 10 kancov veľkého bieleho plemena avšak v chove nezanechali pozoruhodnejšie výsledky. Povereníctvo pre poľnohospodárstvo nakúpilo 55 plemenných kancov a 200 prasníc z Čiech. Tento plemenný materiál mal značný vplyv na zlepšenie chovu ošípaných na Slovensku

Rok 1960

Vybudované 3 cornwalské stáda s priemerným počtom 80 prasníc. Chovy boli v Západoslovenskom kraji: Plemeno sa používalo na kríženie s bielym ušľachtilým. Do konca roku 1961 malo byť vybudovaných 5 – 7 chovov s počtom 150 prasníc / Nové smery rozvoja plemenárskej práce do roku 1963 / V Čechách bolo k 1. 1. 1959 16 stád plemena Cornwall s počtom prasníc 160 ks. Účelom chovu bola produkcia kvalitných kancov pre úžitkové kríženie.

Dosahovaná úžitkovosť :

- Počet uliahnutých prasiat na vrh – 10,56
- Počet dochovaných do 21 dní – 9,41
- Počet dochovaných do 56 dní – 9,10
- Hmotnosť vrhu v 21 dňoch – 53,00 kg
- Priemerná váha prasaťa v 56 dňoch – 15,81 kg

Prvý import :

Landrace švédsky, kanadský, poľský – nedostatočné podmienky – nerozšírenie týchto plemien

Od roku 1961

Vytváranie kvalitatívnych predpokladov pre účinnejšiu plemenársku prácu.

Postupné uplatňovanie populačnej genetiky v plemenárskej praxi.

Plemeno LANDRACE

1961 – 1962 - dovoz 86 prasničiek a 15 kancov z Kanady, Švédska, Poľska
Výborná reprodukcia, náročnejšie na chovateľské podmienky.

Nezáujem o čistokrvné potomstvo

Kríženie s BU – program tvorby SBM

Rok 1963 a 1964

Ukazovateľ	KÚ I. stupňa		KÚ II. stupňa	
	1963	1964	1963	1964
Počet prasníc	5411	4384	188589	175298
Odchov na prasnicu	17,35	17,49	9,46	11,5
Počet vrhov na prasnicu	1,83	1,93	1,43	1,62
Uliahnutých na vrh	10,62	10,57	7,44	7,60
Odchov na vrh	9,38	9,05	6,74	7,04
% hynutia ciciakov	11,7	14,4	9,80	7,30
Priemerné prírastky	–	–	0,31	0,35

Rok 1936 – spotreba bravčového mäsa – 8,6 kg

Rok 1964 – spotreba bravčového mäsa – 28,0 kg t. j. 58 % z celkovej spotreby

Požiadavka minimálne 1 / 3 obmeny základných stád ročne

Zvýšenie mliekovosti z 48,60 v roku 1964 na 51,0 do roku 1970

Váha prasaťa pri narodení 1,35 – 1,45 kg

Rozsah kontroly úžitkovosti - 4 % z celkového stavu prasníc

Ročná spotreba kancov – 3200 ks z toho ZSK 1750, SSK 700, VSK 750

Špecializované chovy na produkciu kancov – minimálne 60 prasníc. Budované na štátnych plemenárskych ústavoch Štátnej plemenárskej správy

Metódy plemenitby – čistokrvná a kríženie

Plemeno landrace – mäsová úžitkovosť, plodnosť a rastové schopnosti

Plemeno pietrain - mäsová úžitkovosť, zošľachtovanie plemena ČS

Počet prasníc v KÚ podľa plemien do konca roku 1970

Plemeno	Stavy
BU	2700
BU v zošľachtovacom krížení	400
Landrace	400
Cornwall. ČS, PN	600
SPOLU	4100

Rok 1971

Import 11 plemien resp. typov plemien / 1971 – 1975 /

Potreba zvýšenia mäsovej úžitkovosti

Príprava hybridizácie

Rozmnoženie dovezených plemien

Import kancov nepríbuzných línii

Testovanie medzipliesenného kríženia – tvorba mäsových hybridných ošípaných a hybridných výrazne mäsových kancov

Testovanie na kombinačnú návaznosť

Málopočetné stáda dovezených plemien, problémy s líniovou plemenitbou

Potreba unifikácie plemien

1. K plemenu BU sa pričlenili VBA, VBH,
2. K plemenu LD sa pričlenili landrace holandský, anglický, estónsky
3. K plemenu LNSR sa pričlenila populácia LŠ, a L nórsky
4. LŠ a LN sa odlišovali od LNSR – nižšia slanina, väčšia jatočná dĺžka, poruchy pohybu
5. Zníženie počtu plemien po unifikácii zo 16 na 8

Príparovanie :

BU, LA, ČS, SBM - čistokrvne

BU, LA, ČS, SBM - tvorba F 1

Vyhľadzovacie kríženie LŠ, LN s LNSR

Landrace belgický – čistokrvná plemenitba

Landrace belgický - kríženie s DU

LNSR – príprava na kríženie s DU

DU – čistokrvne a tvorba hybridných kancov s LB a LNSR

HA – čistokrvne a tvorba hybridných kancov s LB

1971

Plemeno	Štát dovozu	Počet		
		kanččky	Prasničky	Spolu
VB - anglické	Anglicko	62	217	279
VB - holandské	Holandsko	29	22	51
VB – švédske	Švédsko	12	0	12
Landrace anglický	Anglicko	16	119	135
Landrace holandský	Holandsko	20	50	70
Landrace estónsky	SSSR	15	50	65
Landrace švédsky	Švédsko	37	150	187
Landrace nórsky	Nórsko	4	30	34
Landrace nemecký	NSR	19	94	113
Landrace belgický	Belgicko	41	336	377
Hampshire	USA	16	16	32

Hampshire	Anglicko	50	196	246
Duroc	USA	23	116	139
Welsh	Anglicko	11	0	11
Pietrain	Belgicko	10	0	10
Spolu		365	1396	1761

1971 - Plemená a úžitkovosť

Ukazovateľ	Plemeno				
	BU	LA,SBM	ČS	PN	Cornwall
Priem. počet prasníc	4882	1015	172	49	200
Počet chovov - I. st	187	68	10	5	9
Plodnosť na vrh	10,8	11,2	10,6	10,3	10,5
Odchov na vrh do 21 dní	9,3	9,6	9,2	8,2	9,3
Odchov na prasnicu	18,0	18,6	18,1	16,4	17,8
Prírastky od 20 – 90 kg	733	749	708	-	688
Plocha kotlety	30,53	31,65	32,67	-	28,81
% mäsa zo šunky	16,4	16,8	16,67	-	14,73
Hrúbka slaniny	2,91	2,82	3,18	-	3,66

Úžitkovosť dovezených plemien – skutočná - reprodukcia

Plemeno		PV	VN	ŽN	Dochov 21 dní	Mlieč 21 dní	Vek pri I. oprasení	Úhyn do 21 dní	% abn. vrhov
LŠ	I	243	9,86	9,71	8,68.	51,15	389	10,60	11,52
	D	11	9,64	9,64	7,55	37,55	341,5	31,70	27,27
Langlický	I	96	9,66	9,34	8,15	47,00	408,00	12,82	12,50
LNSR	I	142	9,18	9,03	7,73	45,20	371,00	14,35	16,90
LB	I	351	8,84	8,36	7,48	41,71	406,0	10,50	16,24
	D	9	8,33	6,78	6,33	39,19	335,0	6,56	22,20

I – import

D – doma dochované

Úžitkovosť dovezených plemien – skutočná - VJH

Typy landrace	Počet testov	Prírastok	Spotreba VSŽ	Plocha MLD	Jatočná dĺžka	% mäsa zo šunky	Hrúbka slaniny
L holandský	36	724	2,06	34,08	82,12	19,20	2,00
L anglický	18	654	2,28	33,06	81,11	18,34	2,07
LNSR	53	735	2,02	34,28	80,09	18,94	2,06
LŠ	84	707	2,03	34,47	81,84	19,17	1,80
LB	155	718	1,99	39,65	77,80	21,28	2,07

Rok 1972

ROSS - Hybrid

Dovoz 2. 9. 1972 do Plemenárskeho úsatu Prešov – 9 prasničiek a 5 kancov
30. 11. 1973

Dovoz 81 rodičovských prasničiek a 10 plemenných kancov do VV Košická
Polianka

1974 – 1975 výskyt sýpavky – likvidácia v roku 1976

Hybrid nedosiahol výsledky našich hybridov

Rok 1974

ŠCH Nitrianská Streda – I. ŠCH v okrese Topoľčany

KA – hyb

JRD Svodín – od roku 1974

JRD Cífer – od roku 1974

SPP Bellová Ves – od roku 1974

JRD Zlatná na Ostrove – od roku 1974

JRD Šaľa – od roku 1974

SPP Veľká Čalomija – od roku 1974

Rok 1981

Uznanie experimentálneho chovu ošípaných – vestník MPVŽ SSR zo dňa 20. 1. 1975, čiastka 2, pokyny 9

EXCH – AX čalovo

ŠCH – Lapagoš – 80 prasníc – BU x BU

RCH – Golyas, Nagy Dur – 290 prasníc - BU x LA

ÚCH – 8 fariem – 2360 prasníc / BU x LA / x SL

Výsledky reprodukcie, VJH, náchylnosť na stres a kvalitu mäsa

UZNANIE – SLOVHYB – 1

Podrobné výsledky sú v návrhu na uznanie z apríla 1981

Uznanie plemena BM

Rok 1986

I. etapa

Landrace mäsového typu - LB a LNSR - zníženie stavov na 400 prasníc

Duroc - - 600 prasníc

Syntetická línia - 1000 prasníc

II. etapa

Landrace mäsového typu - LB a LNSR - udržanie stavov na 400 prasníc

Duroc - - 800 prasníc

Syntetická línia 800 - 1000 prasníc

Plemeno Landrace mäsový

- JRD Soľ
- JRD Nový Život
- JRD Studenec
- JRD Šurice
- JRD Nový Život
- JRD Ostrov
- JRD Bzince
- JRD Dolná Seč

Stavy prasníc v chove / šľachtiteľskej jednotke / cca 50 prasníc

Plemeno duroc

- JRD Vranov
 - JRD spišské Podhradie
 - PP Rimavská Sobota
 - PP Rimavská Sobota
 - JRD Trhové Mýto
 - JRD Trhové Mýto
 - JRD Urmince
 - JRD Veľké Uľany
- Stavy prasníc v chove / šľ. jednotke / cca 50 prasníc

Syntetická línia

I etapa

Roztriedenie stád Landrace mäsový a duroc na čistokrvnú plemenitbu a na tvorbu F – 1 generácie

II. etapa

Tvorba syntetických skupín prasníc a kancov vhodné na rotačné priparovanie
Tvorba 16 líniových skupín. Tvorba ďalších generácií.

III. etapa

Rotačné priparovanie

Priparovací obvod “ Západ “

- JRD Ostrov
- JRD Veľké Uľany
- JRD Trebatice
- ŠKM Zlaté Moravce
- JRD Ostrov
- JRD Záhorská Bystrica
- AX Nitra
- JRD Dolná Seč
- AX Nitra
- JRD Nový Život
- JRD Urmince

Priparovací obvod “ Východ “

- PP Rimavská Sobota
- JRD Ľubovec
- PP Rimavská Sobota
- JRD Kapušany
- JRD Sol'
- JRD Vranov
- PP Rimavská Sobota
- JRD Bardejov
- PP Rimavská Sobota
- JRD Studenec
- JRD Šurice
- JRD Spišské Podhradie
- JRD Bardejov

RoK 1996 – uznanie plemena „ **SLOVENSKÉ MĀSOVÉ** “